

ВИДИ І ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Пархомов Р.Е., студ.

Науковий керівник – канд. екон. наук., доц. **Т.В. Мединська**
Львівський торговельно-економічний університет

Податкова політика держави – це складова частина економічної політики. Вона базується на сукупності юридичних актів, що закріплюють види податків, зборів і обов’язкових платежів, а також порядок їх стягнення та регулювання. Держава самостійно здійснює податкову політику, враховуючи завдання соціально-економічного розвитку. Податкова політика покликана визначати суть, структуру та роль системи оподаткування [1, с. 438]. Однією з основних умов реалізації ефективної податкової політики є стабільність і передбачуваність. Завдяки цим умовам підприємства мають можливість планувати господарську діяльність та правильно здійснювати оцінку ефективності рішень, які приймаються упродовж їх діяльності. Загалом, податкова політика є діяльністю держави у сфері встановлення і стягнення податків, зборів та обов’язкових платежів.

Податкова політика держави здійснюється через встановлений механізм оподаткування, що визначається сукупністю правових та організаційних форм, способів, методів, інструментів, які регулюють податкові відносини між економічними суб’єктами. Мету податкової політики не можна назвати чимось догматичним. На її формування на певному ступені економічного розвитку впливає цілий ряд факторів. Серед них основними є економічна і соціальна ситуації в країні, розподіл соціально-економічних сил у суспільстві.

Мету податкової політики в більшій мірі обумовлюють соціально-економічна будова суспільства, стратегічні завдання розвитку економіки держави, участь держави у міжнародному поділі праці. Формулювання цілі податкової політики, зазвичай базуються на об’єктивних функціях податків, тобто визначення їх сутнісних властивостей, суспільного призначення податку як елементу перерозподілу національного доходу [2].

У сучасній науці, розглядають такі цілі податкової політики: фінансову, економічну і соціальну.

Розглядаючи фінансову ціль податкової політики, потрібно зазначити, що нею передбачається задоволення потреб усіх рівнів влади стосовно фінансових ресурсів, які є необхідними для здійснення

економічної і соціальної політики, а також для виконання функцій, покладених на відповідні органи влади.

Говорячи про досягнення гнучкого економічного розвитку країни, регіонів, муніципальних утворень, окремих суб'єктів господарювання маємо на увазі економічну ціль.

Соціальна ціль покликана згладжувати протиріччя у рівнях доходів населення, які формуються під час ринкових відносин [3, с. 65].

Також слід виокремити стимулюючу та стримуючу бюджетно-податкову політику. Доцільність першої виявляється при економічному спаді, відповідно друга є необхідною в умовах надмірного підйому економіки, коли попит перевищує пропозицію. Недискреційна бюджетно-податкова політика або політика «вмонтованих стабілізаторів» означає, що податкова система здатна самостійно автоматично впливати на економічний цикл.

Рисунок 1 – Форми податкової політики

Складено автором за даними [4, с. 330]

Політика максимальних податків означає те, що з метою максимального збільшення суми податкових надходжень держава встановлює достатньо високі податкові ставки, скорочує податкові пільги та запроваджує нові податки.

Тоді, коли держава у максимально можливих межах податкового навантаження враховує не лише фіскальні інтереси, а значну увагу приділяє економічним інтересам платників податків, говоримо про політику економічного розвитку.

Політика виважених податків – це політика встановлення такого рівня оподаткування, завдяки якому було б можливо максимально забезпечити фіскальні інтереси держави й водночас підтримати економічні інтереси платників податків.

Однією з основних характеристик податкової політики держави є рівень податкового навантаження на платника податків. Податкове навантаження є частиною доходів фізичних і юридичних осіб, що перерозподіляються через державний бюджет.

Податок знижує добробут споживача двома шляхами:

- 1) прямо – через передачу частини фінансових коштів від споживача органам державного управління,
- 2) опосередковано – через підвищення споживчих цін (з урахуванням продуктового податку) на товари, що обкладаються податками.

Отже, розглянувши теоретичні положення формування та реалізації податкової політики, можна зазначити, що науковці виділяють дві характерні особливості податкової політики, які власне визначають її роль у системі управління: забезпечення необхідних надходжень до бюджету та стимулювання економічного зростання, а останнє визначається обраною моделлю економічного розвитку.

Інформаційні джерела:

1. Романюта Е.Е. Вплив посилення інтеграційних процесів на податкову політику країн ЄС / Е.Е. Романюта // Журнал європейської економіки. – Т.14. – 2015. – №4. – С. 438-455.

2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Педченко Н.С. Фактори міжнародної податкової конкурентоспроможності України / Н.С. Педченко // Вісник Української академії банківської справи. – 2015. – №1(38). – С. 64-68.

4. Мединська Т. В. Податкова система: навч. посібн. [3-є вид. перероб. та доповнене] / Т. В. Мединська, Н. І. Власюк – Львів : «Магнолія – 2006», 2012. – 424 с.